

PÄHKINÄ:

Paperisiin resepteihin liittyvä selvittelytyö
– miten priorisoida?

Vuodevaihteen jälkeen on ollut ongelmia paperireseptien kanssa. Paikkakunnalla on kaksi eri lääkäriä, joka eivät suostu reseptejä sähköisesti kirjoittamaan. Näistä on tullut täällä melkoisia jonoja – pahimmillaan on yli kymmenen ihmistä joutunut odottamaan yli puoli tuntia, kun olen koettanut paperireseptin tietoja selvittää lääkäriltä.

Nämä ongelmat täällä kyllä ratkeavat, kunhan aika tasoittaa tilannetta. Olen kuitenkin miettinyt asian eettistä puolta tulevaisuuden kannalta. Jos tulee ulkopaikkakunnalla kirjoitettu paperiresepti, jossa ei ole asianmukaisia merkintöjä, mikä on eettisesti oikea tapa toimia? En pysty monta asiaa yhtä aikaa hoitamaan, joten on hoidettava yksi asia kerrallaan:

a) Selvitän tämän yhden paperireseptiasiakkaan asiat kuntoon, niin että saan hänelle oikean lääkkeen toimitettua, olkoon vaikka tupa täynnä muita asiakkaita.

b) Pyydän paperireseptiasiakasta odottamaan tai palaamaan myöhemmin, jotta saan muut (kiireelliset) asiakkaat ensin hoidettua. En pysty paperireseptiasiakkaalle lupaamaan tällaisessa tilanteessa minkäänlaista aikataulua.

c) Pyydän paperireseptiasiakasta joko menemään toiselle paikkakunnalle apteekkiin tai ottamaan itse yhteyttä lääkäriin, jotta paperireseptiin saadaan siihen tarvittavat tiedot.

d) Joku muu menettelytapa, mikä?

Kysymys tuli neuvottelukunnalle pienen maalaiskunta-apteekin apteekkarilta vuoden juuri vaihduttua, mikä oli apteekkeille erittäin kiireinen ajankohta. Nyt kevään edettyä pitkälle tilanne lienee jo tasoittunut ruuhkahuippujen

osalta. Kuitenkin edelleen apteekkeissa sähköistetään 1 000 reseptiä päivittäin. Tämä vastaa merkittävää työmäärää, sillä yhden reseptin sähköistämiseen menee aikaa noin 4–5 minuuttia silloinkin, kun lääkäriä ei yritetä tavoittaa tarvittavien tietojen selvittämiseksi. Mahdollisten puuttuvien tietojen selvittäminen on pakollista, jotta lääkemääräys voidaan tallentaa reseptikeskukseen ja edelleen toimittaa asiakkaalle. Tällöin aikaa voi mennä runsaastikin, kuten kysyjän kuvaamissa tilanteissa.

On selvää, että yhden asiakkaan palveluun käytetty aika on pois muilta asiakkailta. Toisaalta paperisen reseptin saanutta asiakasta ei voi jättää ilman lääkettä, mutta myöskään muiden asiakkaiden ei tule kärsiä sen vuoksi, että tietyt lääkärit eivät suostu kirjoittamaan sähköisiä reseptejä. Eettisen ohjeen nro V mukaan apteekissa kaikkia asiakkaita kohdellaan tasa-arvoisesti, ja he ovat oikeutettuja samanarvoiseen palveluun. Kysyjän kuvaamissa tilanteissa tulisi arvioida, mikä on kokonaisuuden ja asiakkaiden samanarvoisen palvelun kannalta paras

toimintatapa. On varmasti mahdollista pyytää paperireseptiasiakasta tulemaan hetken kuluttua takaisin, jos hänen asiansa vaatii selvittelyä lääkäriltä ja jonossa odottaa paljon muita asiakkaita.

Kieltäytyminen sähköisen reseptin kirjoittamisesta ilman lain mukaista perustelua on vastoin sähköisestä lääkemääräyksestä annettua lakia ja STM:n asetusta lääkkeen määräämisestä. Fimean määräys lääkkeiden toimittamisesta ohjeistaa, että jos apteekissa on perusteltua syytä epäillä, että lääkkeen määrääjä ei noudata lääkkeen määräämisestä annettuja säädöksiä tai lääkkeen määrääminen ei ole asianmukaista, tulee apteekin ottaa yhteyttä **lääkkeen määrääjään**. Jos yhteydenotoista huolimatta toiminta jatkuu muuttumattomana, apteekin on syytä ottaa yhteyttä **lääkkeen määrääjän työnantajaan**. Jos yhteydenotto ei tuota tulosta, voi apteekki ottaa yhteyttä terveydenhuollon ammattihenkilöitä tai eläinlääkäreiden ammatinharjoittamista **valvoaan viranomaiseen**. Tässä tapauksessa yhteystaho on aluehallintoviranomainen.

Kuvat: iStockphoto